

- відсутність прописаних законних правил гри, що призводять до появи таких операцій як вороже поглинання або "рейдерство".

Висновки. Для того, щоб ринок M&A в Україні розвивався активніше і виконував свої функції як інструмента підвищення ефективності та конкурентоспроможності вітчизняної економіки, на нашу думку, необхідно здійснити наступні першочергові заходи: внести зміни в законодавство щодо врегулювання порядку злиття і поглинання відкритих акціонерних товариств, які б забезпечували прозорість здійснюваних операцій та узгоджувалися б з чинною міжнародною практикою; створити умови з боку держави для подальшої активізації реорганізаційних процесів шляхом реформування ЖКГ, транспортної галузі, сфери послуг; виконати план приватизації об'єктів державної власності із дотримання умов прозорості її здійснення; впровадити заходи щодо подальшого розвитку фондового ринку, підвищення його капіталізації та прозорості, а також стимулювання ринку IPO та здійснення операцій, насамперед, через вітчизняні

фінансові торговельні майданчики; стимулювати розвиток ІСІ та венчурних фондів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний [Текст] / Патрик А. Гохан; Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. – 741 с.
2. Искусство слияний и поглощений [Текст] / Стэнли Фостер Рид, Александра Рид Лажу; пер. с англ., 2004, 958 с.
3. Ионцев М.Г. Корпоративные захваты: слияния, поглощения, гринмэйл. [Текст] / М.Г. Ионцев – М.: Ось-89, 2003. – 176 с.
4. Рудык Н.Б. Конгломеративные слияния и поглощения: Книга о пользе и вреде непрофильных активов [Текст]: Учеб.- практич. пособие. – М.: Дело, 2005. – 224с.
5. Michael C.Jensen. The Takeover Controversy: Analysis and Evidence /in John C.Coffee, Louis Lowenstein, and Susan Rose Ackerman, eds., Knights, Raiders and Targets. New York: Oxford University Press, 1988. P.321-337.

Аннотація. В статті досліджені тенденції розвитку операцій по слияням и поглощениям на території України, а також причини, которые сдерживают развитие рынка M&A в Украине.

Ключевые слова: слияние, поглощение, реорганизация бизнеса.

Summary. In the article progress of operations trends are investigational on confluences and absorptions on territories of Ukraine, and also reasons which restrain market of M&A development in Ukraine.

Keywords: confluence, absorption, reorganization of business.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.

УДК 658.589

ОЦІНКА РІВНЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІК КРАЇН СВІТУ

Вовк В.А., к.е.н., доцент (ХНЕУ)

В статті розглядаються питання оцінки технологічності економік регіонів світу. Проведено оцінку стану технологічності регіонів світу.

Ключові слова: технологія, технологічність економік регіонів світу, ВВП, піонерні технології довготривалої дії, піонерні технології короткотривалої дії, оцінка технологічності, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми та її зв'язок з науковими та практичними завданнями. Розвиток економіки країни залежить від її технологічного укладу та використання досягнень науково-технічного прогресу.

Впровадження результатів технологічної діяльності у виробничий процес дозволяє отримувати значні економічні ефекти у вигляді: зростання продуктивності праці, скорочення витрат на виробництво, покращення якості продукції,

створення принципово нової продукції та ін. Також поява якісно нової технології формує новий технологічний цикл в економічній системі [5 с. 63]. За таких умов досягти високого рівня економічного розвитку економіки країни можливо лише за рахунок створення та впровадження передових досягнень науково-технічного прогресу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виявлення невирішених проблем. Залежність розвитку економіки країни від впровадження новітніх досягнень науково-технічної діяльності відзначено багатьма вченими-економістами зокрема: М. Туган-Баронівським [1], С. Кузнецом [2], В. Леонтьєвим [3], М. Кондратьєвим [4] та багатьма іншими.

Постановка завдання. Враховуючи значний вплив результатів технологічної діяльності на розвиток економіки країни, особливої уваги потребує оцінка технологічного стану регіонів світу. Більшість існуючих оцінок технологічного розвитку країн світу як то: Рейтинг конкурентоспроможності країн світу [6], технологічний звіт Всесвітнього економічного форуму [7], не дозволяють чітко встановити існуючий розрив в технологічному лідерстві між регіонами світу та стан технологічності економік регіонів світу.

Метою даної статті є оцінка стану технологічного розвитку країн світу, що дозволить визначити регіони, що мають найбільший технологічний потенціал та технологічно-розвинені національні економіки, а також встановити типи технологій та динаміку їх впровадження в національні економіки. Отримані результати дозволять визначити існуючий розрив за видами технологій, темпами їх впровадження та перспективами розвитку економік країн світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап світового технологічного розвитку базується на створенні та впровадженні різних за типом та характером технологій. У виробництві піонерних або проривних технологій виділяють дві групи технологій за критерієм їх дії у часі: довгострокові та короткострокові. Довгострокові піонерні технології мають значний часовий проміжок до того моменту, коли з'явиться більш нова технологія, що буде перевершувати існуючі. Сфера виробництва довгострокових піонерних технологій сконцентрована в наступних галузях: літакобудування, машинобудування, приладобудування, енергетика, хімія та ін. Значний строк дії піонерної технології в зазначених галузях зумовлюється наступними основними чинниками:

1. унікальністю технології та можливістю її застосування;

2. наявністю наукових шкіл, наукових доробок та відкриттів, що дозволяють виробляти піонерні технології;

3. необхідністю інвестувати значний обсяг коштів в розробку піонерної технології;

4. повільним розвитком галузей, в яких розробляються піонерні технології та ін.

Піонерні технології короткострокової дії притаманні високотехнологічним галузям, таким як: виробництво програмного забезпечення, виробництво комп'ютерів, мобільних апаратів та приладів, пов'язаних з ними. З 83% піонерних технологій короткочасної дії, 39% належить високотехнологічним компаніям, таким як: Microsoft, IBM, Symantech та Yaho [7]. Основними чинниками, що впливають на розвиток піонерних технологій короткочасної дії є:

1. значний обсяг ринку, значна кількість виробників та значна кількість споживачів інноваційної продукції;

2. відсутність значних бар'єрів для входу в галузь;

3. порівняно не великі обсяги інвестицій для створення піонерної технології та ін.

4. швидка зміна ринкових потреб та динаміки розвитку ринку.

За даними дослідження Всесвітнього економічного форуму розподіл за видами піонерних технологій найбільш конкурентоспроможними компаніями світу у 2009 році відбувся наступним чином: піонерні технології довгострокової дії – 17% та піонерні технології короткочасної дії – 83% [6]. Такий дисбаланс свідчить про:

1. значну ризикованість інвестицій в довготривалі проекти та більше бажання інвесторів інвестувати в технології короткочасної дії;

2. наявність більш ефективних шляхів комерціалізації піонерних технологій короткочасної дії у порівнянні з технологіями довгострокової дії;

3. значну кількість споживачів інноваційної продукції на основі піонерних технологій короткочасної дії та ін.

Серед галузей, в рамках яких відбувається виробництво піонерних технологій в найбільших масштабах у порівнянні з іншими галузями світового господарства слід виділити: інформаційні технології, енергетика та навколишнє середовище, медицина і біотехнології. Динаміку виробництва піонерних (проривних) технологій за галузями у 2000-2010 роках наведено на рис. 1.

Аналізуючи дані, наведені на рис. 1, слід відзначити істотне зниження темпів створення піонерних технологій в галузі інформаційних технологій з початку 2000 року по 2006 рік.

Тенденцію до поступового зростання демонструє процес створення піонерних технологій в галузі медицини та біотехнології, що обумовлюється необхідністю створення піонерних технологій задля вирішення суспільних проблем, таких як: вірусні епідемії, ВІЛ/СНІД, утилізація побутових відходів та багато інших.

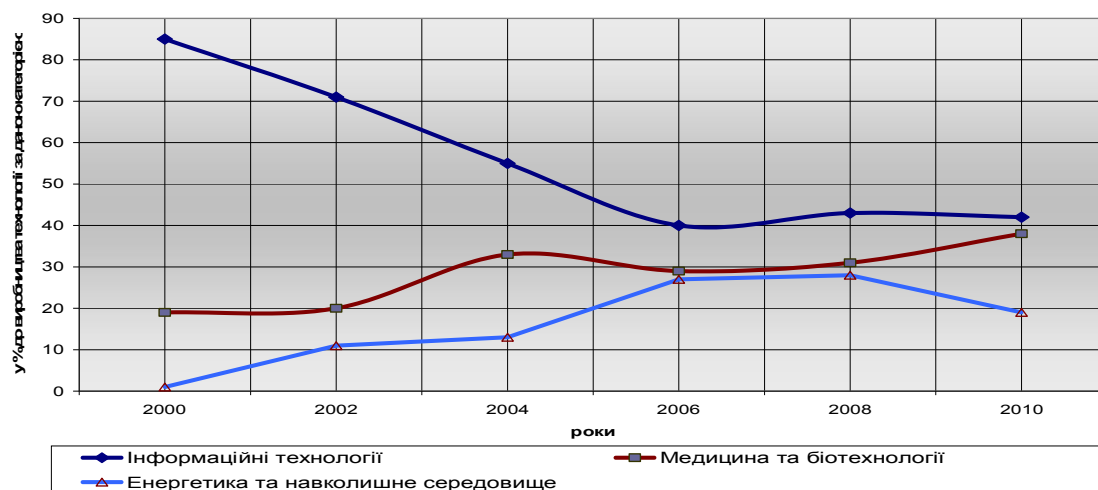

Рисунок 1 - Динаміка виробництва піонерних (проривних) технологій за галузями у 2000-2010 роках [6]

Створення піонерних технологій в галузі енергетики та навколишнього середовища мали тенденцію поступового зростання до 2008 року. З розвитком світової фінансово-економічної кризи скорочення видатків державних бюджетів країн світу та скорочення видатків приватних компаній призвели до зниження кількості виготовлених піонерних технологій в галузі у 2009 та 2010 роках.

Динаміку виробництва піонерних технологій за регіонами світу наведено на рис. 2 [6].

Узагальнюючи результати виробництва піонерних технологій у світовій економіці, слід відзначити поступове скорочення їх виробництва, що вказує на зміну пріоритетів виробників піонерних технологій.

Розподіл питомої ваги виробництва піонерних технологій та питомої ваги ВВП за регіонами наведено на рис. 3 [6].

Лідером серед регіонів світу у виробництві піонерних технологій за період з 2000-2009 роки є Північна Америка. З загальносвітового обсягу вироблених технологій 62% займають піонерні технології, вироблені в країнах цього регіону. Друге місце належить країнам Європи з показником у 26%. На третьому та четвертому місцях знаходяться країни Азії (7%) та Близького Сходу (3%). Африка та Латинська Америка займають по 1% у загальному виробництві піонерних технологій в світі.

Для встановлення рівня технологічності економік регіонів світу потрібно розрахувати коефіцієнт технологічності економік регіонів світу. Розрахунок показника технологічності економік регіонів світу проводиться як співвідношення питомої ваги виробництва піонерних технологій та питомої ваги ВВП за регіонами світу.

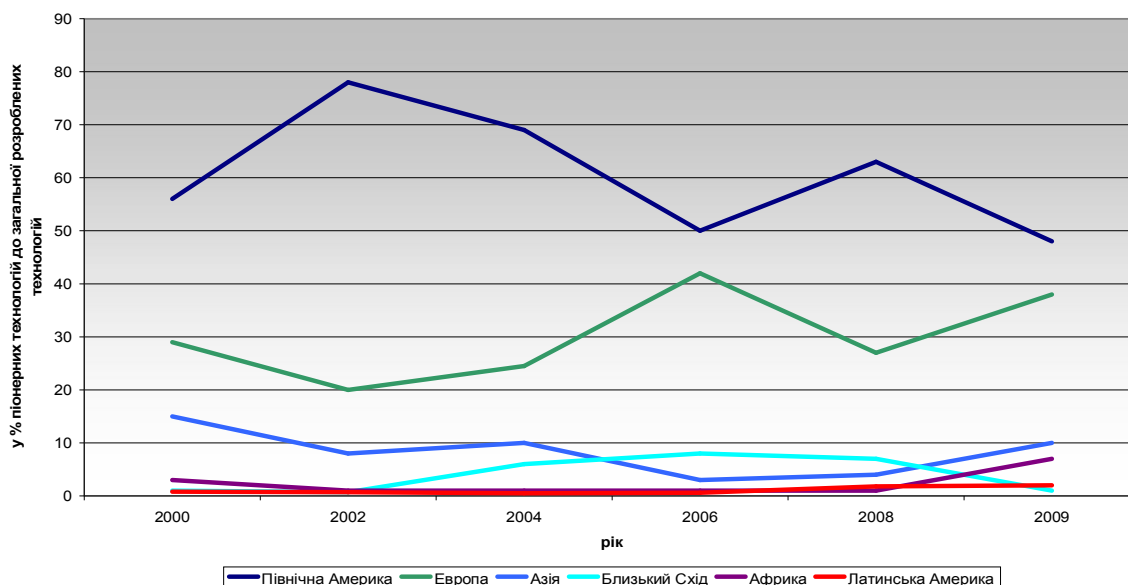

Рисунок 2 - Динаміка виробництва піонерних технологій за регіонами світу (2000-2009 роки)

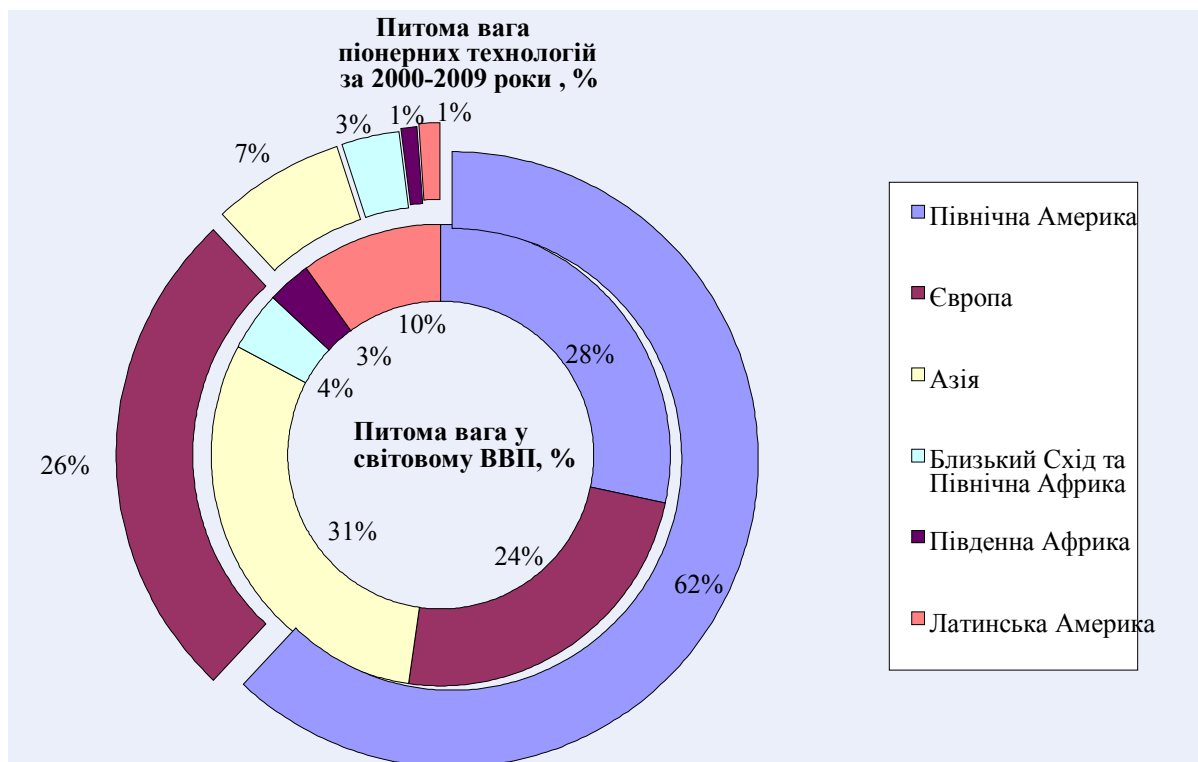

Рисунок 3 - Структура виробництва піонерних технологій та питома вага ВВП за регіонами світу (2000-2009 роки)

Результати розрахунків, наведені на рис. 4, та структура виробництва піонерних технологій, наведена на рис. 3, засвідчують нерівномірність участі регіонів світу у створенні технологій та використанні їх у створенні ВВП. Серед регіонів лідером по використанню технологій у ВВП є Північна Америка, де коефіцієнт технологічності складає 2,2 одиниці, на другому місці - країни

Європи з результатом 1,08 одиниць. В країнах Близького Сходу та Північної Африки коефіцієнт технологічності складає 0,75 одиниць. Проте країни Азії, маючи значний обсяг виробництва ВВП (31%), займають лише невелику частку (7%) виробництва піонерних технологій.

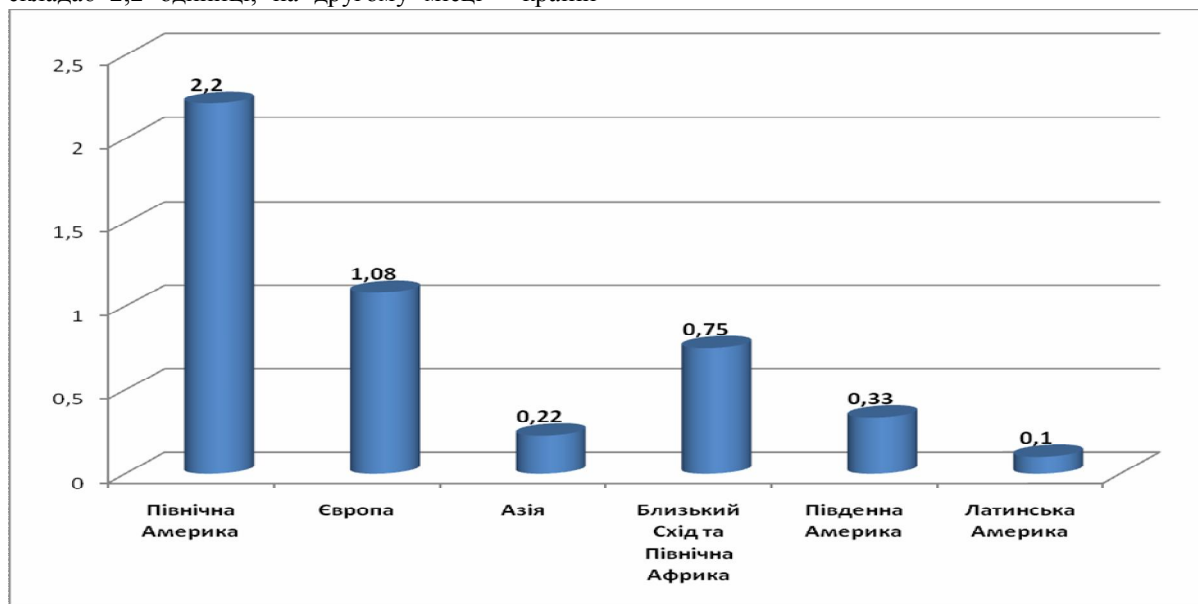

Рисунок 4 - Розрахунок коефіцієнту технологічності економік країн світу (відношення питомої ваги піонерних технологій до питомої ваги ВВП)

Висновки. Проведена оцінка технологічності економік країн світу дозволила встановити типи технологій та динаміку їх використання для створення ВВП. Загальна динаміка виробництва піонерних технологій в країнах світу поступово скорочується разом з збільшенням питомої ваги піонерних технологій короткотривалої дії. Розрахунок коефіцієнту технологічності регіонів світу засвідчив наявність значного розриву між регіонами світу у створенні новітніх технологій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Туган-Барановський М. Русская фабрика в прошлом и настоящем [Текст] / М. Туган-Барановський. — Спб.: издательство Л.Ф. Пантелеева, 1898. — 496 с. (Историко—экономическое исследование)

2. Simon Kuznets. Modern Economic Growth: Rate, Structure, and Spread. [Текст] / Simon Kuznets // Yale University Press. — 1966. — P. 1—16.

3. Хрестоматия по экономической теории [Текст] / Сост. Е.Ф. Борисов. — М.: Юристъ, 2000. — 536 с.

4. Кондратьев Н. Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения [Текст] / Н. Д. Кондратьев // избранные труды. — М., «Экономика»: 2002.—263 с.

5. Анчишкин А. И. Наука—техника—экономика [Текст] / А. И. Анчишкин // М.: Экономика—1986.—384 с.

6. Embracing Disruption: Redesigning the Future. World Economic Forum Forum's Technology Pioneers 2010 – P. 1-38

7. The Global Agenda Web version. Режим доступу: www.weforum.org/pdf/globalagenda

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы оценки технологичности экономик регионов мира. Проведено оценку состояния технологичности регионов мира.

Ключевые слова: технология, технологичность экономик регионов мира, ВВП, пионерные технологии долгосрочного действия, пионерные технологии краткосрочного действия, оценка технологичности, конкурентоспособность.

Summary. The article deals with the assessment of technological economies of the world. Assessment technological of the world.

Keywords: technology, technological economies of the world's GDP, pioneering technology of long-term action, pioneering technology of short-term actions, assessment of technology, competitiveness.

*Рецензент. д.е.н., професор УкрДАЗТ Дейнека О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Полякова О.М.*

УДК 339.137.2

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ЧИННИКИ ЇЇ РОЗВИТКУ

Галутова М.М., аспірант (ХДАК)

Розкрито чинники, що визначають співвідношення різних типів фінансових посередників на національному фінансовому ринку.

Ключові слова: фінансовий ринок, фінансовий посередник, інститути-організації, трансформаційна економіка.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Важливість створення сучасної організаційної структури фінансового ринку є очевидною, оскільки за умов панування командної системи потреба у такому ринку була відсутня. Не випадково у програмах фінансового сприяння

переходу до ринку, які розроблялись міжнародними фінансовими установами для постсоціалістичних країн, створення сучасних фінансових ринків, саме як сукупності фінансових установ, було одним з пріоритетних завдань. Так, Європейський банк реконструкції та розвитку